

МОТИВИ

към Закон за развитието на академичния състав в Република България

Причини, които налагат приемането на закона:

Нормативната база, уреждаща към настоящия момент придобиването на научни степени и звания, е изключително остаряла и неефективна. Действащият Закон за научните степени и научните звания е приет 1972 г. с последни изменения от 2000 г., които не са съществени и по-скоро биха могли да се нарекат „козметични“. Тази остаряла уредба не отговаря на потребностите на съвременното, свързани както с качеството на научната дейност, така и със стимулите за развитието на научните кадри и академичния състав.

Цел на закона:

Основната цел на предложения законопроект е да установи рамката за развитие на академичния състав в Република България, като от централизирано управление се премине към управление на конкурентоспособност.

Основни положения в законопроекта:

1. Научните степени са „доктор“ и „хабилитиран доктор“.
2. Академичните длъжности са „асистент“, „доцент“ и „професор“ във висшите училища и „асистент-изследовател“, „доцент-изследовател“ и „професор-изследовател“ в БАН и Селскостопанската академия.
3. Към Министерство на образованието, младежта и науката се създава комисия, която контролира процедурите по придобиване на научните степени “доктор” и „хабилитиран доктор“ и по заемане на академичните длъжности
4. Специалните условия за придобиване на научни степени и за заемане на академични длъжности ще се уреждат в правилниците на висшите училища, БАН и Селскостопанската академия.
5. За заемане на академична длъжност се въвежда изискване за наличие на докторска степен, като за лицата в заварено положение се въвежда 3-годишен гратисен период, в който следва да се зачислят за докторантура.

Финансови и други средства, необходими за прилагането на закона:

Законопроектът ще доведе до намаляване на размера на бюджетните средства, необходими във връзка с дейността по присъждане на научни степени и заемане на академични длъжности.

Очаквани резултати:

С приемането на законопроекта се очаква по-бързото децентрализиране на системата за придобиване на научна степен и за заемане на академична длъжност. Ще се повиши качеството на преподаването във висшите училища. Очаква се преподавателите да се включат по-активно в научни проекти.

Рамковият характер на законопроекта ще даде възможност конкретните процедури да се развият и провеждат във висшите училища и научните организации.

Присъдените звания ще имат действие по отношение на университета, в който са получени, както и по отношение на други научни структури, ако те позволят това.

Чрез предложения законопроект ще се направи първата и основна крачка към преминаване на системата от едно централизирано управление към управление чрез нейната конкурентоспособност. Законът ще стимулира и улесни създаването и функционирането на научни школи посредством промяна в принципа на акредитация.

Анализ за съответствие с правото на Европейския съюз:

Изготвеният законопроект не се издава в изпълнение на актове на Европейския съюз или на международни договори, сключени от Европейските общности и не противоречи на европейското законодателство.

Проектът отговаря на добрите практики, прилагани в други държави – членки на Европейския съюз.